

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:

Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőség 107, kiadói utatall távbeszélő sz. 67.

A mi nyugalunk.

Minden háborúnak a maga természetéből kifolyólag szükség szerűen sajátságos hatása van az életre: az élet föld-rengésszerűen meginog körülöttünk.

Ha azonban ezer esztendő történelmi szemmel mélyebben tekintünk a dolgok mögé ezek az átmeneti idők a történelem Istenétől minden egyes népek felírt külön-külön történelmi feladatok. — Isten a maga stílusához mérten komoly és nagyszabású leckéket és problémákat tesz a népek elé. A világ népei nagy feleletésen mennek ma át, a történelem és a lét legkeményebb érettségijét teszik most le. Valóban érettségükről, vagy éretlenségükről, férfias keménységükről vagy éretlenségükről, férfias keménységükről vagy gyámoltalan tehetetlenségükről tesznek most tanúságot és minden megnyilatkozásukban azt a képességüket árulják el, tudnak-e jövőt formálni a jelenből.

Jól tudjuk azonban, hogy ilyen elvont értelemben népek egyes százazreiből állanak. Felelnek tehát a közösségbe-vont önmagukért az egyes emberek, te és ő és én és mi mindnyájan külön-külön, akik ezt a nemzetet alkotjuk. És jaj nekünk, ha minden egyesünk ezen a nagy történelmi számonkérésen nem tudja, elfelejti, vagy nem veszi figyelembe azokat az örök alapelveket, amik részint az örök igazságokból, részint pedig történelmünkéből és nemzeti lelkünkéből erednek, mert ezek nélkül az örök princípiumok nélkül a hirtelen kapott kérdésekre rosszul felelünk és végzetesen megbukhatnánk. És az életnek és megmaradásnak ez örök alapelveit kevés nép történelme őrzi úgy, mint a mienk.

Ezer esztendő hatalmas nagy idő. A történelem rövid száz esztendő alatt is bele-

vágja kegyetlen fogait a népek husába és széttépi testüket, mint a nemrégén született, száz esztendőt sem élt kis utódállamocskák példája mutatja. Mi azonban keményebbnek bizonyultunk a történelem őrle erejénél. A sok viharban, Kelet és Nyugat fergeteges ütközéseiben megacélosodtak izmaink, kardunk kiállt száz és ezer próbát, jónak és keménynek bizonyult szemünk történelmi távlatokba tekint és a szívünk helyén van és nyugodt.

Európa irigykedve csodálja ma a magyar embernek ezt a fölényes nyugalmat és itt-ott talán félre is érti és azt hiszi: nem ismerjük fel a reánk váró feladatok súlyát.

Meg kell magyaráznunk nekik: nagyon is tisztában va-

gyunk azzal, hogy történelmünk legnagyobb háborújába indulunk és áldozataink súlyosak lesznek. De hogy helyen a szívünk, azt az a biztos tudat magyarázza, hogy ezer esztendő gyökerekkel kapaszkodunk bele ebbe a földbe és ebből és a reá áldást adó Égből tápláljuk az életünket. Igen: Isten és Haza, a kereszténység és a magyar hivatás tudata a két örök alapelv, amely itt minden ember lelkét eltölti most, mely minden akaratának, szavának és tettének irányítója, mely meleg, mint az anyánk csókja, hiszen ő csókolta szívünkbe, mienk, mint a szívünk vére: életünk faládozásával és vérünk hullásával is szeretjük és megvédjük.

V. J.

Kibombázott magyarok érkeznek Mohácsra.

Amit eddig csak a rádió és újságok útján tudtunk, más országok polgári lakosságának szörnyű szenvedéseiről a kíméletlen légi terror miatt, azt ma már saját véreinknél láthatjuk. Budapest és környékéről elindultak azok, akiket a féktelen és esztelen terror kivetett kíméletlenül azokból a magyar otthonokból, amelyek egy élet munkásságának eredményei voltak. Kivetett sokakat minden darab ruha, étel, butorzat nélkül, s Istenem de sokan megfogyatkozva állnak a romok előtt. Apa, anya, testvér, máta, asszony, gyermek hiányzik a családból. Eltemette őket a vijjogó bomba. Nem szabad, hogy egy percig is tanácstalanul magárahagyottan álljanak a magyarság körében ezek az első áldozatok. Nem szabad, hogy meg ne érezzék a magyarság minden oldalról való segíteni-akarását. Jer Testvér hozzánk, ha nem is tudjuk mindjárt begyógyítani a Téged ért szörnyű sebet, de enyhítő ir rakunk rá a szeretet, áldozatvállalás és irgalmasság cselekedetével. Nem szánalmat, nem könyöradományt vár tőlünk ma a magyar haza minden kibombázott magyar testvérünkkel szemben, hanem testvéri, szülői szeretetet, örömteli segíteni-akarást, egygyéforrt egységet amely felemel mind-

annyiunkat abba az eszmei közösségbe, amely minden pusztító terrortámadás dacára biztosítja a magyarság erejét és küzdenitűdását az elkövetkezendő jobb időkre.

Mohácsra is több száz kibombázott magyar érkezik. Fogadjuk őket szeretettel s adjunk minden erőnkkel a hatóságok munkája mellé, hogy azok, akik Mohácsra érkeznek érezzék, hogy a város lakossága tudott mindig magyarul érezni, cselekedni s ha kellett nagy áldozatot hozni. Ajáljuk fel azon lakrészeket, amelyeket nélkülözhet a család s egyben rendezzük be azokat fekvőhelyekkel, mert az érkezők minden bizonnal a legminimálisabb ágyeművel fognak rendelkezni, hisz legtöbbje csak pusztá életét tudta megmenteni. A lakhelyek halósági igénybevételére csak akkor kerül sor, ha önkéntes felajánlással nem sikerül annyi helyet biztosítani, ami a menekültek elhelyezésére elegendő.

A város részéről minden megtörtént a kibombázottak fogadására. A Gimnázium és polgáriiskola tanáraiból és a tanítókból megalakult a menekültügyi bizottság, amely teljes jogkörrel intézi a menekültek elhelyezését és ellátását, szükséghez képest a lakrészek igénybevételét. A hivatal a gimnáziumban tartja hi-

valatos órát minden kedden csütörtökön és szombaton 9—12 óráig. A menekültek érkezése esetén és elhelyezéséig pedig minden nap.

Gondoskodás történt az érkezők azonnali meleg étellel való ellátására is, amit a városi Szeretetház vállalt nagy szeretettel és készséggel. A menekültek érkezése egyelőre társadalmi uton szerveződik meg, éppen ezért a menekültügyi hivatal már most elfogad mindennemű nyersanyag felajánlást. Ezt egyelőre nem, kell elhozni, csupán a hivatalban a név lakás és a felajánlott élelmicikk bemondásával felajánlani. A nagyobb tömegben érkező kibombázottakat a gimnáziumban és annak fiú nevelőintézetében helyezik el 24—48 óráig s innen történelm aztán a családokhoz való kihelyezés.

Ebben a kihelyező akcióban nemcsak a város, hanem annak külterületei, tehát a Szőlőhegy és Sziget is be lesz kapcsolva, tehát felkéri a város vezetősége a külterületi lakosságot is, hogy lakrészek és élelmickek felajánlását ott is kezdjék meg minél előbb.

Jusson mindenkor eszünkbe, hogy inkább mi adjunk, mint, hogy a mi részünkre kell adjon az ország más része s adjunk hátat az Istennek, hogy itt még csak izelítőt kaptunk abból, hogy mi a légítámadás amikor minden munkánk pillanatok alatt semmivé válhat s legkedvesebbjeink is esetleg a halál és pusztulás martalékává válnak.

Örömről szolgál, hogy még mielőtt megszerveződött volna a városban a hatósági megsegítés, máris akadtak igen sokan, akik a város polgármestere útján felajálták élelmet, lakrészt, ágyeműt. Hisszük, hogy e nemes szívű magyaroknak sok követője lesz Mohácson.

A kamasz élete és küzdelmei.

A gyűléstitalom következtében a Szülőök iskolájának mindig nagy érdeklődéssel kísért utolsó előadásai elmaradtak. Hogy azonban a megkezdett munkát legalább részben befejezzék sük felkerestük *Staub Ádám* gimnáziumi hittanárt, aki a kamasz élete és küzdelmei címmel tartott volna előadást s megkértük, hogy ismertesse előadásának lényegét.

A Szülőök iskolájának — mondotta — eddigi előadásait mind szeretettel hallgattam végig, nagy örömmel volt figyelni a hallgatóság arcán a komoly elhatározást,

hogy komoly munkával segítségére akarnak lenni gyermeküknek, minden reménységeknek, a drága magyar ifjúságnak. Ezek az előadások mind aktív együtt dolgozó és irányító szülők neveltek. Az én előadásom nyomán ezuffal ugyan csak közzvetve, a mindenáron való segíteni akarás nemcsak az előadandó anyag meghallgatásával ér véget, hanem otthon is mint néma figyelők kell kísérjék gyermekük e korszakának forradalmi alakulását. Ez a néma és aggódó figyelem sokszor bizonyára egy-egy fel-tőlő sóhajtásban tör ki majd meg: »mi lett az én gyermekemmel, nem ismerem rá, mintha kicserélték volna«. Hogy ez utóbbinak magyarázatot adhassunk, legyünk tisztában azzal, mi a kamaszkor, mik annak megnyilvánulásai, jelenségei?

Mi ennek a kornak biológiai oka, Istentől rendelt magasztos célja, hivatása? Hogy viselkedjék a megnyilvánulásokkal szemben a szülő nevelő, hogy a láz elmúltával és vihar elvonulásával túl sok ág le ne töredezzék erről az életerős fiatal fáról, hozzájáruljunk ahhoz hogy a férfivá levés tűzpróbáján acél keménnyé izzék egy puha gyermek, hogy Isten terveinek végrehajtásában ne legyünk a talentumot földbe ásó gazda, hogy az isteni tehetséget bőven kamatoztató munkatárs? Mi tehát a kamaszkor? »De kamasz ez a gyermek« mondják sokszor némi utálattal. Keze már térden alul ér, ügyetlenül mozog, arcán csufító bibircsókók, hangja utálatos, modora kibírhatalatlan, vitatkozó, pontatlan izléstelen... Így látják, akik még kamaszszívből sohasem néztek be mélyen. És a kamasz? Valami kényelmetlen forradalmat sejt a lelkében, fut valami elől, megértést szeretettel keres, mikor mindenki úgy néz rá mint akit nem lehet szeretni.

Nyugtalan esték, álmatlan éjszakák gyötrik, szörnyű vágyak fulkosnak a szívében, van titkolni valója, fut az emberek, különösen a komoly felnőttek elől, a szülő ha meg nem érti, keres más, de nem ismeri fel ki a cimbora és ki a jóbarát. Levelez, hogy valakinek kiöntse lelkét, megszületik az első szerelmes levél s előáll a családi élettől való elszakadás válsága, a tekintélyválsága, szülei életét túlságosan hétköznapiak itéli, előáll a becsület válsága, hazudik, hogy imponáljon, hazudik, hogy titkait takarja, hazudik, hogy büntetés-től megmeneküljön, beáll a felelősség válsága, majd a fegyelem válsága. Mit nem adna a fiú, hogy kiváló fiúnak tartásák s mégis az egész vonalon bomlik és lazul, bont és lazít, rendtelensége kétségbejítő, izlése ru házatában, frizurájában, ajándékozásaiban, tréfáiban egy nagy lázadás, minden törvénnyel szemben. Egy csomó miatt. Olvassuk el Mécs László Kamaszok című versét.

A nyers erő ez kell nekik, vidámparipa kell nekik, forgószéllel kötődnek, vulkán pipán pipálnak ők, lelkük éhes gözkazan. Bozótton, drótsővényen át vacogó foggal véresen rátörnek titkos éjeken s tolvajkulccsal felfedik a testi szépség templomát. S egy észrevétlen hajnalon a vér partos

mederbetér, lelkük fattyú hajtásait cirokseprőnek lenyesik és leseprik az utaktól a buja szíromhazavazást.

Mi ennek a kornak biológiai oka? A fiú 13—14—15 éves korában némileg érik. Tudnia kell minden szülőnek, hogy már nem beszélhet kislányról, hiába sir fel: állj meg idő, ne rabold el gyermekemet, hiszen most szeretném élvezni, olyan sok örömem volt benne. A idő nem áll meg. Az otthon már nem azaz életkeret, mint 10 éves korában volt. — O'dódik lassan az első családtól, melyben született, melynek aján-dékaként mint úde gyermek föl-tötte be a házat és szomjas évek bolyongása következik, míg el nem ér ahhoz a családhoz, melynek ő lesz az ereje és támasza. Az eke a földet nem magának szántja.

Az anya a lányát nem magának tartja. Ez az élet s az a szülő jár a helyes uton, aki számol az étellel s nem vív szemlalomharcot. Hogyan viselkedjék tehát a szülő e megnyilvánulásokkal szemben? Ne sajnáljuk a jó szót. Amikor csak tehetjük sokkal többet érhetünk vele, mintha fukarkodnánk. Inkább nyerrünk csatát vele, mint harcol. A jó szó mellett nagylelkűség kell. A kamaszkorba kerülő gyermek szüleit akkor becsüli igazán ha barátja is tud lenni. S ha szigorúnak kell lennünk, ne legyen ez állandó korholás, éppen ebben korban nem. E korra különösen áll a régi közmondás: „Ha azt akarod, hogy az emberek megtájanak, vessed szemére nekik, mi jót tettél velük“. Pedig ez igen sokszor előfordul. Örülünk annak, ha kamaszkodó fiaink tenni-venni, furni faragni, sportolni, akarnak. Ne figyelmeztessük állandóan esetlenségére, ő maga szégyenli azt legjobban, ideitlen hangját, arcának pattanásait, valami kényelmetlen hibatudattal jár kel a házban, ha ehhez még hozzájárul az állandó szülői dorgálás, ne csodálkozunk, ha a kamasz minden gondolata az, minél előbb távoznia a szülői házból. E korban az elzárkózás is feltűnő jelenség. Ha a szülő megteheti, ha csak egész kicsinyke is, de biztosítson neki különszobát, ami az ő birodalma. Ellenőrzés itt is kell, de főlv legyen minél többet tudni, minél kevesebbet észrevenni. Belelophatjuk szívébe már ilyenkor a pályaválasztás gondolatát. Adjunk kezébe sok és jó könyvet. Felfedezések, utazások stb. A nemi felvilágosítás az, amelyhez legtöbb szülő nem hozzányulni, pedig a gólyamese ma már az iskolaköteles gyermek előtt is elvesztette hitelét s a szülő azt hiszi, hogy gyermeke álszeméremből talán nem szól róla, tudnia kell, hogy mocskos-száju fiúk között ez állandó téma, amely pedig nem épít, hanem a fiu lelkében élő eszményképet a szülővel szemben is bemocskolhatja. Mióta fennáll az emberiség, serdültek gyermekek ifjává, de az élet tavaszának viharait nem korbácsolta, izgatta az erotikának ezer fortélyával, a modern társadalmi élet ezer megnyilvánulása úgy mint ma, nagyobb volt a család egysége, tisztasága. Sokat segít e korban a cserkészlet, congregáció. Végül ne feledjük el a

természetfeletti erőforásokat sem a gyónást, áldozást. Legszerecsésében azok a kamaszok serdülnek, akik hosszú éveken át, hetenként áldoznak, sokszor szüleikkel nagyszüleikkel, de ehhez áldozatos szeretet kell. Nem nehez szeretni az embereket, ha hibátlanok, kedvesek. Szeressük e fiukat gyengességük ellenére is, mert szeretetünkkel segíthetjük őket erősekké lenni. Befejezésül a gazdag magyar szakirodalom néhány kiváló termékét sorolom még fel: Fiuknak *Tóth Tihamér* A művelt ifju, A jellemes ifju, A vallásos ifju, Krisztus és az ifju, A tisztá férifuság, *Kosztler atya*: Viharzóna, Kamaszok, Kérdőjelek a diákszívekben, Nos Rektor, Levelek a gólyához, *Szivós Donát* A ma diákja, Magyar vagyok, Emberek a mérlegen, Világáramlatok sodrában, Szerelmes vagy?, *Leányoknak: Stadler Frida*: Valaki vár engem, Szeretnéd ha ha szeretnének? *dr Csaba Margit*: Amit a serdülő lánynak tudnia kell, Amit a nagylánynak tudnia kell, Amit a fiatalasszonynak tudnia kell, Amit egy édesanyának tudnia kell. *Gergely Jolán*: Add nekem a szívedet, Ha tudnád, Hivatás vagy robot?, stb. Adjuk a serdülő korba került ifjuság kezébe e könyveket s e könyvek segítségével a szülők is a gyermek is könnyebben szólnak meg egy-egy ilyen kérdés megvilágítása miatt, nagyon halás lesz érte a gyermek, a szülő pedig saját munkájuknak tudhatják majd be, ha fiaik Mécs szerint: Az erőirtást átveszik, az ekét, malmot átveszik, a régi fátkyát átveszik, az Islent megsüvegelik, mert ők lettek a Rend, Család, a Mi Atyánk és a Hiszekegy.

Adakozunk a légi támadás áldozatainak megsegítésére.

Kegyetlen ellenséges támadások érték Budapestet. A gyilkos bombazáporban pillanatok alatt ezrek váltak hajléktalanokká, ártatlan és békés magyar kisémberek, munkások, polgárok, asszonyok, gyermekek, csecsemők tömege halt hősi halált.

Sok élet évtizedes szerény és áldozatkész munkájának gyümölcse a kis családi hajlék vált romkává, magyar életek és magyar vagyon semmisült meg a borzalom perceiben. Az egyéni érdekek és megfontolás fölött álló magyar közösség parancsa az, hogy mindenki segítsen, ahogy csak segíteni tud.

A tragikusan sújtott városrészek lakosságának magatartása elkötelezi az egész magyar népet, elsősorban azokat, akiknek életét vagyonát a támadás ezuffal megkímélte. És mert a hivatalos segítségnek, a hatóságok megfeszített munkája ellenére is, korlátai vannak és a veszedelem mindnyájunkra nézve egyformán leselkedik, mindenkinek adakoznia kell, hiszen ezzel önmagukért, családjukért s esetleg magunk és hozzátartozóink megértéséért hozunk áldozatot.

Szükség van tehát a jobbmóduak ezzeire és tízezeire, de szükség van a szerényebbsorsok filléreire is, amelyek — ha még oly csekély összegből adódnak is — milliókat jelentenek akkor, ha magyar véreink életét és megmaradását kell biztosítani. Addig

is míg a hatósági gyűjtés nem nyer megszervezést a vidéken, addig is igyekezzék mindenki adományát a 151.000. sz. posta-takarékpénztári csekkszámán befizetni.

Kívánatos, hogy minden hazafias érzésű szervezet a maga kebelében sürgősen megszervezze a gyűjtőakciót és be nem várva a további intézkedéseket az összegyűjtött összeget mielőbb a fenti csekkszámára beküldje.

Mindenki teljesítse magyar kötelességét és anyagi erejéhez mért legnagyobb adományával igazolja és bizonyítsa hazafias becsületét. A Főméltóságú Kormányzó Ur a légi támadás áldozatainak megsegítésére 20.000 P-öt adományozott. Kövessük őt az ezirányú áldozatvállalásokban is, aki minden magyarnak mindig élőpéldaképe marad, aki a tettek és áldozatvállalók sorozatain keresztül mindenkor példát adja a magyarságért és hazánkért minden áldozatra kész hazafiui magatartásnak.

Nyújtanak-e védelmet az óvóhelyek légitámadás esetére?

Sok vita hangzott már el ama kérdés körül, vajjon a légitámadás alatt kívánatos-e óvóhelyre, pincébe, árokba húzódnai, avagy inkább szabadságharcosok húzódnai meg a polgári lakosság.

Eddig csak külföldi államok városaiban elszenvedett légitámadások tapasztalatai állottak é téren a magyar társadalom rendelkezésére. E külföldi tapasztalatok is mind az óvóhely mellett foglaltak állást. Budapest legutóbbi légitámadása alatt *vitéz Zsigmond Géza* tüzoltóőparancsnok az ország fővárosában tartózkodott, aki végignézte a légitámadást s a támadás után alig egy óra má a légitámadások sújtotta területek mintegy 60—70% át hatósági közegekkel alkalma volt bejárni.

Kérdést intéztünk *vitéz Zsigmond Gézához*, mondja el személyes tapasztalatait, különösen az óvóhelyek körül kifejlődött vita szempontjából.

— Az óvóhelyek — mondotta *Zsigmond főparancsnok* — teljes mértékben védenek, bárhol is legyen az óvóhely, tehát akár a ház alatt, akár pedig másutt. Legyen az az óvóhely pince, fedett vagy fedetlen árok. Több olyan házat láttam, ahol 3—6 méterre csapott le a súlyos aknabomba az óvóhelytől s akik az óvóhelyen voltak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. Sohasem szabad elfelejteni, hogy egy-egy aknabomba robbanásakor irtózatoss erejű légnymás keletkezik, amelle a bomba repeszdarabjai rettentő erejűek, emelle jönnek még az épületek és úttestek sok száz méterre elrepülő darabjai, amelyek a szabadban álló vagy fekvő emberen csaknem 100%-ig halálos sebet ejtenek. A telitalálat ellen sem a lakás, sem az óvóhely nem nyújthat biztos fedezéket, de ennek ki van téve a szabadságon fekvő ember is. Az a bizonyos sokat hangoztatott ellenérv, hogy legjobb kifutni a mezőre, meg-lehetősen megoldhatatlan probléma. Elsősorban arra idő sem

igen van, másrészt, mint már említettem a repeszdarabok, törmelékek és a légnyomás is messze kihat a város beépített területein kívül is, tehát ott még az árok vagy pince természetes védelme sincs meg. Ismét csak azt tudom hangsúlyozni, hogy ahol nincs óvóhely vagy pince, ott sürgősen csináljunk árok-óvóhelyet s azt lehetőleg fedjük is be, hirtünk rá földet s így védve vagyunk a légnyomástól, szilárdaraboktól és fáltörmeléktől. A padlástérben, lakásban és udvarterben pedig halmozunk fel minél nagyobb mennyiségben homokot és vizet. Mohács, mint kisebb jelentőségű vidéki város elsősorban gyújtóbombákra számíthat s ismerve a város kútainak szűkreszabott vízmennyiségét, azt kell mondanom vízből és homokból sohasem tárolhatunk annyit, hogy az sok legyen. A hatósági légoltalmi szervezet a város különböző pontjain homokot helyez el, amit a lakosság azonban kizárólag légo célokra használhat fel.

Az óvóhelyekre pedig vigyünk le bontószerszámokat, csákányt, fejszét, fészítővasat, lapátot, hogy ha esetleg a ház összeomlik, ne csak kívülről indulhasson meg a mentési munkálat, hanem belülről is. Igen fontos, hogy az óvóhelyen is legyen kellő mennyiségű víz, pokróc és gázálarcot helyettesítő mintegy 20x12 cm. nagyságú szájkendő. Ha az óvóhely feletti lakás összeomlik igen nagy por, lúz esetén igen nagy füst keletkezik, ilyenkor az óvóhely is megtelhet füsttel és porral, ez esetben a vizes pokrócot magunkra terítve, a szájkendőt az orrunk és szánk elé kötve hosszabb utat is megtehetünk füstben és sűrű porban. Jó szolgálatot tesznek az autószemüvegek is, de csak olyanok, amelyek ablaka üvegből és nem celluloidból van, mert ez utóbbiak könnyen meggyulladhatnak s súlyos kárt tehetnek szemünkben.

Budapest lakossága bálmatos magatartást tanúsított. Mindenki segített s azt hiszem ez meglesz Mohácson is, mégis szükségesnek tartom figyelmeztetni a lakosságot arra, hogy míg hatósági mentés nem indulhat meg, a mentési munkálatokat lehetőleg egy férfi vagy arra rátermett nő irányítsa s a legfőbb cél elsősorban az óvóhelyen tartózkodók biztonságba helyezése legyen, mert a fővárosban is a legmesszebbmenő jóakarattal mellett is a romeltakarítás sokszor ott kezdődött egyes magánvállalkozások során, ahol arra az emberi élet megmentése szempontjából szükség nem volt. Nyugalom, hidegvér és erély kell az ilyen munkák végzéséhez, mert a jóakarattal még nem elég.

Nem szabad megelégedezni természetesen a hatóság értesítéséről sem, de esetleges tömeges baj esetén számolnunk kell azzal, hogy az *önsegély gyors és biztos megszervezésén mulik a magunk és sok magyar testvérünk életének megmentése.*

Volt-e értelme Monte Cassinó összebombázásának?

A szövetséges demokrata sájtóban a montecassinói véres kudarc után mind több és több olyan nyilatkozat hangzik el, hogy Monte Cassinó bombázásával voltaképpen a német erőknek adtak biztos fedezékeket, mert a romhalmazzá lett városban és kolostorban a német csapatok kitűnő fedezékeket találtak s hiába rohamozták az egyesült angol-szász csapatok a várost azt bevenniük nem sikerült. Monte Cassinó bombázása kor az angolszászok német ütegállásokat véltek tudni a kolostorban, jóllehet ezt a megmenekült szerzetesek megcáfolták, most pedig azon kesereg az angol-szász sajtó, hogy katonailag helytelen volt a bombázás. A célt tehát nem sikerült elérniük. Ez a háború egyik mozzanata csak, azonban e téves stratégiai felfogásból mit vesztett a kultúrvilág? *Kopcsányi Miklós* belvárosi káplán, aki több ízben járt Monte Cassinóban így írja le nekünk. Monte Cassinó Rómától délre van Aquino előtt. A völgyből a kolostorhoz út és kötélpálya visz fel. A kolostorba lépve egy oszlopcsarnokos udvarba érünk, melyet Bramante római szent Péter Bazilika építője készített el a 16. század elején s az egész kolostort renoválta. Templomának jelenlegi formája Cassino Falengának műve 1727-ből. Be vannak építve a régi római pogány istenségnek Appollónak templomából maradt oszlopok. Bronzkapuját 1066-ban öntötték Konstantinápolyban. A főoltár alatt pihen a bencésrend alapítója Szent Benedek és annak nővére szent Skolasztika.

A kolostort 529-ben Szent Benedek építette a régi Appollo templom helyén, ezt 590-ben a longobardok, majd 884-ben a szaracénok pusztították el és 1944-ben harmadszor az angolszászok, míg a franciák 1799-ben csak az értékeit vitték el. Könyvtára 55 ezer kötet. A XIV. század előtti korból 800 kéziratos műve (kodex) van. Levéltárában 6000 pergamentre írt okmány és kb. 80 ezer aktája a történelemkutatóknak felbecsülhetetlen értéket képviselnek. Több mint ezer eredeti okmány őriznek II. Ottó, III. Konrád, II. és III. Henrik német-római császártól és IV. Leo pápától. (11. században élt). Első kéziratai a 6. századból valók. Számtalan másodlat a klasszikus és keresztény íróktól, valamint egy longobard írásban másolt szentírás képezik legnagyobb értékeit. A hírek szerint ezeket az értékeket nagyrészt idejében a német csapatok segítségével a Vatikánba szállították ugyan, de elpusztult a keresztény tudomány aszkézis és szerzetesi intézmény legrégibb fészke.

— **Légoltalmifolyamok figyelme.** A Légoltalmi parancsnokság felhívja mindazon házcsoport parancsnokokat és helyetteseket, akik utánképző tanfolyamra behívót kaptak a tanfolyamon okvetlen hozzák magukkal sárga igazolványukat és behívójegyüket.

HIREK

— **Hivatalfőnöki előléptetés.** Az Első Dunagőzhajózási Társaság Igazgatósága *Thür József* D. G. T. mohácsi állomásfőnök elhalálozásával megüresedett hivatalvezetői tisztségre a hivatal eddigi vezetésével megbízott *Németh László* pénztárnokot nevezte ki és neki főnöki címet adományozta. *Németh László* főnöki kinevezése szorgalmas munkában eltöltött megnyerő modorú tisztviselőt ért s kinevezése, úgy a hivatalos hatóságok, mint ismerősei, barátai és tisztviselőtársai körében osztatlan örömet keltett.

— **Eljegyzés.** *Bérczi Magdát* eljegyezte *dr. Bókay Jenő*. (Mindenkülön értesítés helyett)

— **Tanítói kinevezés.** Az egyházmegyei hatóság *Bodonyi Ferencet* a mohácsi szőlőhegyi I. sorszántanítói állásra kinevezte.

— **Eljegyzés.** *Nagy Mihály* m. kir. irnok szakaszvezető eljegyezte *Kedves Mária*t.

— **Vitézi eskü.** *Bognár Gyula* országgyűlési képviselő, aki Mohácson is közszeretnek örvendő fiát *Bognár Tivadar* továbbszolgáló zászlóst, akit a Kormányzó Ur vitéz magatartásáért a lovagkereszttel tüntetett ki, április 8-án a Főméltóságú Ur vitézé avatta.

— **Halálozás.** *Bögös Lajos* kir. ítélőtáblai tanácselnök április 11-én Pécsen elhunyt 68 éves korában. Vele egy kiváló jogász, igazi bírótípus szállt sírba. Baranyában először Szentlőrincen, majd pedig Mohácson volt vezető járásbíró, s közszeretnek örvendő városunkban is Mohácsonról került a pécsi ítélőtáblához, ahol pár évvel ezelőtt táblai tanácselnök lett. Halálát felesége *Kisfaludy Piroksa*, leánya *dr. Somogyvári Józsefné*, unokája és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Államsegély a gimnáziumnak.** A m. kir. kultuszminiszter értesítette Mohács város polgármesterét, hogy a városi gimnázium tanári és ifjusági könyvtára részére 6000 P államsegélyt adományozott.

— **A kocsis hőstette.** *Balázs István*, egy csepeli iparvállalat kocsisa április 3-án délelőtt utban volt kocsijával a főváros felé. Az uton elérte a légítámadást jelző sziréna. Előírás szerint kocsijával a járda mellé állt és a nyugtalan lovakat zablán fogta. Tömegével hullottak le körülötte légelhárítóink repeszdarabjai és néhány ellenséges bomba a kocsitól alig pár száz méterre robbant fel. A lovak toporzékoltak, felgaskodtak és elakartak indulni. A kocsis kemény kézzel tartotta őket és egészen a légítámadás végéig ott maradt a lovak mellett. Ragyogó példáját mutatta, a kötelességteljesítésének. A hőslélek kocsisa a légítámadást követően csak két óra múlva tudott folyamatosan beszélni. Érdekes megemlíteni, hogy a lovak az abrakot és a vizet többszöri kínálás ellenére csak pár óra elteltével fogyasztották el, amikor már icsilapodtak.

— **Nem tényleges viszonybeli katonák jelentkezési kötelezettsége.** (MTI) A m. kir. honvédelmi miniszter a nem tényleges viszonybeli katonák részére jelentkezési kötelezettséget rendelt el. A rendelet szerint a 48 éves és ennél fiatalabb katonaviselek minden olyan lakásváltoztatásukat amely 5 napnál előreláthatólag hosszabb ideig tart, katonai állománytestüknél külön bejelenteni tartoznak. Ezt a külön bejelentést a szokásos rendőri bejelentéstől függetlenül az elköltözést követő 24 órán belül meg kell tenni. A külön bejelentési kötelezettség mind városokban, mind községekben, tehát az ország egész területén bárhol bekövetkező minden lakásváltozásra kiterjed. Az, hogy végleges vagy ideiglenes lakásváltozásról van-e szó mellékes. Mindenesetre, amidőn az ott tartózkodás 5 napnál előreláthatólag tovább tart, a külön bejelentést levelezőlapon, vagy levelezőlap nagyságú papírlapon meg kell tenni, bélyeget felragasztani nem kell. Az illetékes állománytest címe, ahová a bejelentést postán be kell küldeni, az igazolványi lap vagy igazolványi pótlap (állománytest) rovatban pontosan fel van tüntetve. A címodal bal alsó sarkában »Hivatalos felszólításra« szavakat kell írni. A jelentés maga az alábbi pontokra terjed ki: 1. Név, 2. szül. év és szülőanyja leánykori neve, 3. eddigi állandó bejelentett lakása, 4. új lakása (pontos cím), 5. új lakás állandó vagy ideiglenes, ha ideiglenes, előre láthatólag mennyi ideig fog ott tartózkodni, 6. kelt és aláírás.

— **Légoltalmi parancsnokság közleménye.** Az Országos Légoltalmi Parancsnokság felhívja a lakosság figyelmét, hogy angolszász repülőgépek robanószerkezettel ellátott rongybabákat dobta le az ország területére s feltételezhető, hogy egyéb játékszert és használati eszközt is ledobtak. Felhívja a Parancsnokság a szülők figyelmét, hogy utasítsák gyermekeiket a legszigorúbban arra, hogy semmi-féle játékszert, vagy használati tárgyat a földről ne vegyenek fel. Aki pedig ilyen tárgyat talál, anélkül, hogy hozzányulna jelentse azonnal a legközelebbi rendőrnek, csendőrnek, vagy Légoltalmi közegnek. (MTI)

— **Nem érte kár a vármegye vetéseit.** Baranyavármegye keddi közigazgatási bizottsági ülésén *Gerégy György* várm. gazdasági főfelügyelő a vármegye mezőgazdasági viszonyait illetően tartott beszámolójában rámutatott a márciusi hónapi szeszélyes időjárásra, aminek következtében az egész növényi élet fejlődése hátramaradt ugyan, az őszi vetések ennek dacára szépek, fagykár eddig csak helyenként az őszi repcében észlelhető. A tavaszi vetési munkák az enyhébb napokon mindenütt megindultak, úgy hogy a korai terményeknek mintegy 50% a már el van vetve. Az áttelelő takarmány félék most kezdenek megindulni.

— **Országos vásár Mohácson.** Április hó 17-én, hétfőn országos vásár lesz, melyre vérszentes helyről mindennemű állat felhajtható.

Milassin TANCISKOLÁJA

a Kat. Legényegyletben folyó hó 16-án, vasárnap este 6 órakor kezdődik. - Tandíj kezdőknek 54 P., haladóknak 36 P. - Tanórák: kedd, szombat és vasárnap.

— **Zongorahangolás.** Értesítem a n. é. közönséget, hogy május első hetében Mohácsra érkezem és javítást vállalom. Hangolás tisztítással 30 pengő és javítások megállapodások szerint. Szíves pártfogást kér: **Ébert Bernádt** zongorahangoló és javító, a bécsi cs. kir. udvari operaház volt másodhangolója. Jelentkezni lehet **Fridrich Oszkár** könyvkereskedésben.

— **A belügyminiszter megszűntette a gyülekezési tilalmat.** A belügyminiszter a hivatalos lap szerdai számában megjelent rendeletével feloldotta az ország területére március hó 19-én elrendelt gyülekezési tilalmat. A rendelet szerint a gyülekezési jog tekintetében a 8120/1933. M. E. számú és ezt kiegészítő 10630/1944. M. E. sz. rendeletekben foglalt intézkedések az irányadók.

— **Lopás.** **Varga József** lánycsóki lakos pincéjéből ismeretlen tettesek betörték s onnan mintegy 1 hl. bort, felszerelési tárgyakat és baromfit loptak el.

— **Iparosok figyelmébe.** Az ipartestület értesíti tagjait, hogy a következő anyagok kerülnek kiosztásra: férfiszabóiparosoknak bélésanyag; asztalosok, szobafestők és könyvkötőiparosoknak enyv; cipésziparosok részére vargafonál; kalapos és női kalapkészítőiparosoknak kész gypjúkalap és gypjúkalaptomp. Utalványok átvehetők az ipartestületnél. Kerékbronz és patkolási utalványokkal rendelkező gazdákat figyelmeztetjük, hogy az utalványokat adják át a kovácsiparosoknak, mert az utalványok beváltási határideje 1944. április hó 29.

— **Kukoricaháncs kiállítás.** A Csurgón megjelenő **Belső-somogy** c. hetilap meleg hosszú cikkben számol be az ott levezetett kukoricaháncstanfolyam kiállításának nagy sikeréről. E tanfolyamot **Lang Mária** földink vezette, akinek munkásságáról a Belső-somogy így emlékezik meg: **Lang Mariát** végtelen szorgalma, kedves modora, megfelelő szigorú miatt mindannyian megszerettük. Ezen az uton is hálásan köszönjük neki, hogy nem sajnálta a csurgói ifjúságtól idejét, erejét s jóformán éjjel-nappal rendelkezésükre állt. Szerette a fiataiságot s szívesen alkalmazkodott azok hivatali beosztásához is. Igazhogy így reggel fél 9 órától este 7 fél 8 óraig egyfolytában dolgozott. A kukoricaháncsból készült lábbelik, taskák megindultak hódító útjukon s hisszük, hogy legközelebb Mohácsra is népes tanfolyam keretében fog **Lang Mária** szorgoskodni.

— **Lényegesen kiterjesztették a csendőrség fegyverhasználati jogát.** MTI. A kormány a csendőrség fegyverhasználati jogát a rendkívüli háborús viszonyokra tekintettel a csendőrség működési területén az egész országban lényegesen kiterjesztette. A csendőrség utasítása alapján kiadott rendelkezés szerint a szolgáltaiban álló csendőr mindenkiel szemben köteles fegyverét használni, aki magát gyanússá teszi és akit a felhívásra kielégítő választ nem ad, vagy elszalad.

— **Rendeletek egyes távbeszélő szolgálatok felfüggesztéséről.** (MTI) A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki egyes távbeszélő szolgálatok felfüggesztéséről. A rendelet a belvárosi távolsági távbeszélőforgalomban felfüggeszti: a) meghívási, b) külön meghívási szolgálatot, c) a meghatározott időre szóló távbeszélgetést, d) a távolsági üzenetközvetítést, e) a távolsági tudakozódást. A posta nem teljesíti az előfizetőnek azt a kívánságát, hogy az állomással kért távolsági összeköttetést az általa kijelölt más állomásra kapcsolja. A távolsági beszélgetés kapcsolását a központ csak egyszer kíséri meg. Ha akár a hívó, akár a hívott az 1 percig tartó csevegésre nem jelentkezik a bejelentést hivatalból törlik. A hívó nem jelentkezése esetében a háromperces közönséges magánbeszélgetés egy pernyi díja, a hívott nem jelentkezése esetén pedig a háromperces közönséges magánbeszélgetés egyötöd díja esedékes. Táviratot csak a feladó veszélyére lehet feladni, díjvisszatérítésnek helye egyáltalában nincs. A rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

— **Anyakönyvi bejegyzések** április 7-től április 14-ig.

Születések: Pantyata Mátyás, Benedek Julianna, Kolutác György, Konkoly István, Tóth Lajos.

Házasságkötés: Zukifüll Béla és Horváth Erzsébet, Nyika József és Horváth Anna, Perjesi János és Forgács Ilona, Kittlinger László Imre és Brandt Zita Gizella.

Halálozás: Molnár János 48 éves, Pavkovics Mátyásné 74 éves, Bárác Jánosné 54 éves, Vén Ferenc 4 napos, Barjaktár Erzsébet Ilona 6 napos, Páj János 1 hónapos, Schwarc Dávid 85 éves, Belvári Elemér 33 éves.

SPORT.

Pécsett a Bőrgyári TC II. csapatával játszik bajnoki mérkőzést vasárnap Mohács csapata. Reális körülmények között az MTE-nek győzni kellene idegenben is, de nem tudjuk, hogy a két heti pihenő nem ártott-e a csapatnak. Azonban ha teljes szívetlennel küzd a csapat remény van mindkét pont hazahozatalára.

MTE—Diákok 3:1 (0:0)

Mohács itthon lévő diák labdarúgói ártak ki husvétvasárnap az MTE ellen barátságos mérkőzésre, amely változatos mérkőzést hozott. Az első félidőben még jól tartották magukat a diákok, de szünet után a nagyobb tudás kidomborodott. Góllövők: Karácsonyi 2, Völgyesi illetve Fehérvári.

Mohácsi Leventék—Németbolyi Leventék 3:2 (1:2)

A Németbolyon lejátszott barátságos mérkőzésen váratlanul jól megállták helyüket leventéink és idegenben is lelkes játékkal ha minimális, de örömteli győzelmet arattak. Az első félidőben a németbolyiak voltak főlényben és ennek megfelelően vezettek is, de szünet után mindent elsöpörő lelkesedésükkel a már elvesztettnek hitt mérkőzést maguk javára fordították.

— **Árad a Duna.** Az imáron több mint egy év óta tartó alacsony dunai vízállásban az utóbbi napokban jelentős változás állott be. Nagy víztömegek érkeztek a felső Dunaszakaszirol s a Duna jelenleg Apatinig magas, lejjebb közepes vízállású.

Felelősszerkesztő:

DR SZKLADÁNYI LÁSZLO
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

OMNIA FILMSZÍNHÁZ

Április hó 14—15—16—17

ALKALOM

Április 18—19

Egy csókért

Értesítés!

Értesítem Mohács város közönségét, hogy

SZABOMŰHELYEMET

Király út 16 szám alól
Városház utca 5. sz. alá helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség további szíves támogatását és maradok teljes fizetéssel:

BIROTEK JAKAB
férfi- és egyenruhászabó.

KERESEK megvételre puhafából

két ágyat,

lehetőleg matracal,

két éjjeli szekrényt és szekrényt.

Cím a kiadóhivatalban.

FIGYELEM!

Magostörzsű, bokor- és futórózsa kapható folytonnyiló fajtákban.

Parkírozást, sírgondozást, kiültetést jutányos árban vállal

POZSONYI EMIL

képesített kertész
Mohács, Kossuth L. u. 35.

Molyzsák

KAPHATÓ:

FRIDRICH OSZKÁR
könyv- és papírkereskedésében

ANGÓRA és mindenféle

gyapjú felfonását

vállalom.

Cím a kiadóhivatalban.

Luxus kivitelű, chromozott

női kerékpárok

érkeznek, előjegyezhetők.

Steyr 9 mm-es **PISZTOLY**

börtökkel eladó **Varga Ferencnél.**

Fiatallúszerkesztő-

segédet

felveszek.

Kubatov György
kereskedő.

ELADÓ

1000 szőlőkaró

á 1 P-ért.

Kossuth L. u. 44.

Hivatalos gabonaárak

1944. április hóban:

Buza	43.75 P
Rozs	40.75 P
Takarmányárpa	39.75 P
Sörárpa	43.75 P
Zab	43.75 P
Csöves tengeri	— P
Morzsol tengeri	35.20 P
Bab, fehér	80.— P

ELADOM Barát utca 82. számú

háza.

Veszek két szoba és mellékhelyiségekből álló

háza.

Cím a kiadóhivatalban.

Lakatos műhelyemet

Bakács u. 8. sz. alá helyeztem át.

Megrendelőim további szíves pártfogását kérem.

Gulyás Péter
lakatosmester.

Mohács szigeten fél lánc

kaszáló és a réten 1 lánc **szántó eladó.**

Érdeklődni lehet:

Arany János u. 3.

Bakács utca 9. szám alatti

ház eladó.

Érdeklődni lehet: **Dr. Varga Mihály**
ügyvédnél.

Alsómezőben 1300 □ öl

szántó eladó.

Az ennek megfelelő tag a pécsi országút mellé kerül. Érdeklődni lehet **Dr. Horváth Lajos** ügyvédnél.

Töltőtollak, tühegytollak

javítását vállalom:

Fridrich Oszkár
könyvkereskedő, Mohács

Zrinyi utca 17. számú

ház eladó.

A mohácsi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

12652/1943. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat.

Dr. Schmidt Miklós mohácsi ügyvéd végrehajthatónak kiskorú Dorn Zsuzsanna és kiskorú Dorn Klára végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 123 pengő tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a Mohács városban fekvő s a mohácsi 18330. sz. telekkönyvi betétben A+1. sorsz. 2356. hrsz. végrehajtást szenvedők nevén felvett házra udvarral Beltelekben 110 □-öl területtel C. 2. 3. sorsz. alatt Bánovics József és neje Petrovics Mária javára bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog érintetlenhagyása mellett 3600 pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést

1944. évi május hó 6.

napián délelőtt 1/2 10 órakor

(a telekkönyvi hatóság helyiségében (Szepessy-tér 10. sz., I. em. 11. a.) fogják megtartani).

Az árverésre kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.
Bánatpénz a kikiáltási ár 10%^o-a, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi^o-ára kell kiegészíteni.

Mohács, 1943. évi december hó 15.

Dr. Horváth Ferenc sk. kir. jbró.

A kiadomány hitelező:

Szollár Klára

s. hiv. tisztv.